

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē sundarakāṇḍē

॥ pañcamah sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ pañcamah sargaḥ ॥

rāvaṇāntaḥpurē pratigṛhaṃ sītāyā anvēṣaṇaṃ kurvatō
hanumatastāmadṛṣṭvā duḥkham

tataḥ sa madhyaṅgatamaṃśumantaṃ
jyōtsnāvitānaṃ muhurudvamantaṃ ।
dadarśa dhīmān bhuvi bhānumantaṃ
gōṣṭhē vṛṣaṃ mattamiva bhramantaṃ ॥ 5.5.1 ॥

lōkasya pāpāni vināśayantaṃ
mahōdadhiṃ cāpi samēdhayantaṃ ।
bhūtāni sarvāṇi virājayantaṃ
dadarśa sītāṃśumathābhiyāntaṃ ॥ 5.5.2 ॥

yā bhāti lakṣmīrbhuvi mandarasthā
yathā pradōṣēṣu ca sāgarasthā ।
tathaiva tōyēṣu ca puṣkarasthā
rarāja sā cāruniśākarasthā ॥ 5.5.3 ॥

haṃsō yathā rājatapañjarasthaḥ
siṃhō yathā mandarakandarasthaḥ ।
vīrō yathā garvitakuñjarastha -
ścandrō'pi babhrāja tathāambarasthaḥ ॥ 5.5.4 ॥

sthitah kakudmāniva tīkṣṇaśṛṅgō
 mahācalaḥ śvēta ivōrdhvaśṛṅgaḥ |
 hastīva jāmbūnadabaddhaśṛṅgō
 vibhāti candraḥ paripūrṇaśṛṅgaḥ || 5.5.5 ||

vinaṣṭaśītāmbutuṣārapaṅkō
 mahāgrahagrāhavinaṣṭapaṅkaḥ |
 prakāśalakṣmyāśrayanirmalāṅkō
 rarāja candrō bhagavān śaśāṅkaḥ || 5.5.6 ||

śilātalam prāpya yathā mṛgēndrō
 mahāraṇam prāpya yathā gajēndraḥ |
 rājyam samāsādyā yathā narēndra -
 stathā prakāśō virarāja candraḥ || 5.5.7 ||

prakāśacandrōdayanaṣṭadōṣaḥ
 pravṛddharakṣaḥ piṣitāśadōṣaḥ |
 rāmābhirāmēritacittadōṣaḥ
 svargaprakāśō bhagavān pradōṣaḥ || 5.5.8 ||

tantrīsvarāḥ karṇasukhāḥ pravṛttāḥ
 svapanti nāryaḥ patibhiḥ suvṛttāḥ |
 naktañcarāścāpi tathā pravṛttā
 vihartumatyadbhutaraudravṛttāḥ || 5.5.9 ||

mattapramattāni samākulāni
 rathāśvabhadraśanasāṅkulāni |
 vīraśriyā cāpi samākulāni
 dadarśa dhīmān sa kapiḥ kulāni || 5.5.10 ||

parasparam cādhikamākṣipanti
bhujāṃśca pīnānadhivikṣipanti |
mattapralāpānadhivikṣipanti
mattāni cānyōnyamadhikṣipanti || 5.5.11 ||

rakṣāṃsi vakṣāṃsi ca vikṣipanti
gātrāṇi kāntāsu ca vikṣipanti |
rūpāṇi citrāṇi ca vikṣipanti
dr̥ḍhāni cāpāni ca vikṣipanti || 5.5.12 ||

dadarśa kāntāśca samālabhantya -
stathāparāstatra punaḥ svapantyaḥ |
surūpavaktrāśca tathā hasantyaḥ
kruddhāḥ parāścāpi viniḥśvasantyaḥ || 5.5.13 ||

mahāgajaiścāpi tathā nadadbhiḥ
supūjitaīścāpi tathā susadbhiḥ |
rarāja vīraiśca viniḥśvasadbhiḥ
hradā bhujāṅgairiva niḥśvasadbhiḥ || 5.5.14 ||

buddhipradhānān rucirābhidhānān
saṃśraddhadhānān jagataḥ pradhānān |
nānāvidhānān rucirābhidhānān
dadarśa tasyāṃ puri yātudhānān || 5.5.15 ||

nananda dr̥ṣṭvā sa ca tān surūpān
nānāguṇānātmaguṇānurūpān |
vidyōtamānān sa ca tān surūpān
dadarśa kāmścicca punarvirūpān || 5.5.16 ||

tatō varārḥāḥ suviśuddhabhāvā -
 stēṣāṃ striyastatra mahānubhāvāḥ |
 priyēṣu pānēṣu ca saktabhāvā
 dadarśa tārā iva susvabhāvāḥ || 5.5.17 ||

striyō jvalantīstrapayōpagūḍhā
 niśīthakālē ramaṇōpagūḍhāḥ |
 dadarśa kāścīt pramadōpagūḍhā
 yathā vihaṅgā vihagōpagūḍhāḥ || 5.5.18 ||

anyāḥ punarharṃyatalōpaviṣṭā -
 statra priyāṅkēṣu sukhōpaviṣṭāḥ |
 bhartuḥ parā dharmaparā nivīṣṭā
 dadarśa dhīmān madanōpaviṣṭāḥ || 5.5.19 ||

aprāvṛtāḥ kāñcanarājivarnāḥ
 kāścītparārdhyāstapanīyavarṇāḥ |
 punaśca kāścicchaśalakṣmavarṇāḥ
 kāntaprahīṇā rucirāṅgavarṇāḥ || 5.5.20 ||

tataḥ priyān prāpya manō'bhirāmāḥ
 supṛītiyuktāḥ sumanō'bhirāmāḥ |
 gṛhēṣu hr̥ṣṭāḥ paramābhirāmā
 haripravīraḥ sa dadarśa rāmāḥ || 5.5.21 ||

candraprakāśāśca hi vaktramālā
 vakrāḥ supakṣmāśca sunētramālāḥ |
 vibhūṣaṇānāṃ ca dadarśa mālāḥ
 śatahradānāmiva cārumālāḥ || 5.5.22 ||

na tvēva sītāṃ paramābhijātāṃ
 pathi sthitē rājakulē prajātām |
 latāṃ praphullāmiva sādhujātāṃ
 dadarśa tanvīm manasābhijātām || 5.5.23 ||

sanātanē vartmani sanniviṣṭāṃ
 rāmēkṣaṇīm tāṃ madanābhiviṣṭāṃ |
 bharturmanaḥ śrīmadanupraviṣṭāṃ
 strībhyaḥ parābhyaśca sadā viśiṣṭāṃ || 5.5.24 ||

uṣṇārditāṃ sānusrtāsrakaṇṭhīm
 purā varārḥottamaniṣkakaṇṭhīm |
 sujātapakṣmāmabhiraktakaṇṭhīm
 vanē pranṛttāmiva nīlakaṇṭhīm || 5.5.25 ||

avyaktarēkhāmiva candrarēkhāṃ
 pāṃsupradigdhāmiva hēmarēkhāṃ |
 kṣataprarūdhāmiva varṇarēkhāṃ
 vāyuprabhugṇāmiva mēgharēkhāṃ || 5.5.26 ||

sītāmapaśyaṇ manujēśvarasya
 rāmasya patnīm vadatām varasya |
 babhūva duḥkhōpahataścirasya
 plavaṅgamō manda ivācirasya || 5.5.27 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē
 sundarakāṇḍē pañcamah sargaḥ ||